

SUMAR

ÎN
PAG.
2

● CONVORBIRE CU REGIZORUL D. ESRIG
DESPRE „NEPOTUL LUI RAMEAU”
● ARTĂ fără bilet de voce

ACTUALITATEA
PENTRU TINERET

● Microantene

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Științea tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXIII, SERIA II, NR. 5759

4 PAGINI - 25 BANI

DUMINICĂ 26 NOIEMBRIE 1967

PERSPECTIVELE
MODELISMULUI

MARII PILOȚI ÎNCEPU AVIOANELE DE HÎRTIE...

Ștefan Purice

maestru emerit al sportului la aeromodelism

Interesul manifestat de tineret pentru cele mai importante și mai spectaculoase realizări tehnice din domeniul marinei, aviației, automobilismului, radiofoniei, rachetelor este o realitate incontestabilă și un fapt perfect justificat.

Aeromodelismul este poate cel mai accesibil și îndrăgit sport de către copii și tineri, prin posibilitățile reale care le oferă de a reproduce la o scară mai mică, aparatele de zbor mult visate. Dar, din păcate, secțiile unde se desfășoară această activitate și-au redus, în ultimii ani, simțitor numărul, sînt slab dotate, avînd deci posibilități foarte mici față de cerințele de a stimula și dezvolta gustul și pasiunea pentru tehnică, de a atrage tineri tot mai mulți la o asemenea utilă activitate. Taboul poate fi completat cu mențiunea că sînt cazuri unde nu există nici o formă de organizare, iar cei cîțiva pasionați lucrează sporadic, pe unde și cum poate fiecare. Formele de organizare existente se reduc la două: cercetarea de aeromodelism din cadrul caselor de pionieri, pentru începători și secțiile asociațiilor sportive, pentru avansați.

În decursul activității sale, mai mult în fața de documentare decît în cea de atelier modelist, acumulează o sursă destul de întinse de cunoștințe teoretice și practice în domeniul tehnologiei și construcției motoarelor, electricității, fizicii, chimiei, mecanicii aero și hidrodinamicii, meteorologiei. El înțelege deosebit de bine decifrînd planșele și-si stimulează ima-

ginația tehnică. Este, credem, exact cadrul preocupărilor unor viitori specialiști capabili să stăpînească și să conducă tehnica modernă.

Imbrățișînd din fragedă copilărie aceste frumoase și utile preocupări, pe măsura perfecționării în executarea de prototipuri de aeromodel, a cunoașterii pînă la detalii a aparatelor de zbor, prin trecerea de la constructor la pilot se face aproape de la sine.

Faptul că în țara noastră astfel de preocupări suferă încă de o inexplicabilă inerție, iar nucleul acestor activități secțiile specializate și trăiesc o viață de anomie, trebuie să ne dea serios de gînd. Aceasta din două motive: mai întîi pentru că pe plan mondial modelismul cunoaște o amplă dezvoltare bucurîndu-se de o considerație și un sprijin deosebit, ajungîndu-se chiar la organizarea unor institute superioare și academii de aeronavo - aeromodelism (de exemplu în Jugoslavlia și S.U.A.) și, în fine, pentru că și în noi, pînă în anul 1954 aeromodelismul, îndeosebi, a cunoscut o dezvoltare armonioasă, similară cu cea din alte țări, ceea ce denotă că tradiții și, în egală măsură, experiență pozitivă există în acest domeniu. Care sînt deci cauzele stagnării și ce se poate face pentru redresarea și reactivizarea pe principiul noi mai moderne, a acestor activități?

Aeromodelismul se practică în țara noastră de peste 30 de ani, iar construcția

(Continuare în pag. a III-a)

Două fotografii de ION CUCU

Studenții politehnici pe scenă

Evenimentul studențesc la ordinea zilei - lucrările celei de-a IX-a Conferințe pe țară a cercurilor științifice studențești a fost însoțit - la București, unde și desfășoară lucrările secțiilor metalurgice și construcții de mașini - de o manifestare artistică tot studențească. Artiștii, studenți ai Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej”, și-au desfășurat spectacolul pe scena Casei de cultură a studenților „Grigore Preoteasa” din Capitală, în onoarea delegațiilor și invitaților la Conferință. Politehniștii au trecut cu bîne și examenul artistic în fața unui public exigent: profesori și studenți.

FANUȘ BĂLEȘTEANU
student

disocieri

Am în minte unul din „incidențele” cărui a s-a pus capăt imediat și care, după părerea mea, e unul din momentele cînd noi acționăm inconștient în slujba anihilării spiritului. O profesora a a-postrofat un practician în timp ce preda, zicînd că cele spuse de tînar sînt necoforme cu Hiera manualului. Concluzia imediată este că elevii n-au voie să știe lucruri - de mult dovedite ca adevăruri reale - ce sînt dincolo de ele... Interzicînd astfel cu o lovitură de palos posibilitatea ca el să privească peste gardul scund al unor litere de evanghelie, îl facem să creadă că realitatea la sfîrșit aici, că el nu are voie să gîndească, fiindcă acest lucru îl face tovarășul profesor și autorul manualului. Dacă manualul prin natura sa este doar un fragment dintr-o realitate deosebit de complexă, rolul profesorului este acela de a dezvălui elevului conținutul realului. În caz contrar, se netezește drumul comodității în gîndire. Absolvirea unei clase nu trebuie să lase impresia unui fapt închis. Or,

a spune „pînă aici”. În clasa, chiar într-o flagrantă indispensabilă coordonată li se impune un subtil tact pedagogic și psihologic. Mult mai important decît așa zisul talent pedagogic utilizat în modul de transmitere a cunoștințelor. Anumite realități se altoiesc în spiritul a-

polii. Apoi aceste personalități au devenit realități istorice, rămîn urîșe prin rolul jucat în epocă, valoric, ele nu pot fi depășite decît prin același rol urîș, de data aceasta însă, undeva într-un timp avansat, cu o realitate mai complexă comparativ cu precedenta.

spre o utilitate socială. Imposibilitatea și, adesea, urmana noastră suficientă nu are voie, în numele progresului să ratze o tentativă, oricît de timidă ar fi, care încearcă să bată la poarta necunoscutului. Și dacă nu sîntem în stare să pricepem, atunci să facem efortul unei accepțiuni cerebrale de moment. Ne revine această mare responsabilitate. Cine n-a avut, iarăși, cel puțin un dascăl, care într-un moment de timp să nu îl recunoaștea că elevul i-a fost prin intențierii la un moment dat superior? Și dacă n-a făcut această recunoaștere imediat, atunci ulterior a admis-o. E un act de mare onestitate în față cărui posteritatea s-a închinat cu smerenie și i-a luat pîlda.

Efortul pedagogicului, în anumite momente mai esențial decît acela de transmitere a cunoștințelor, este acela de a cultiva, de a descoperi direcțiile spre care se îndreaptă spiritul adolescentului. O mică naștențe într-un moment crucial nu face decît să favorizeze generea unor creații impersonale, oameni cu un spirit rotund ce se vor rostogoli în cotidian, fără putînță înțelegîrii mecanismului de funcționare a realului.

ION D. DANEA

SPIRITUL ROTUND

talne extraordinare, împingînd lumina din ce în ce mai departe. Neglijînd această nevoie spirituală se petrece un fenomen ce generează o ascuțită spaimă în fața permanențelor întrebări date omului spre descifrare, se retează una din laturile fundamentale ce dau posibilitatea afirmării personalității.

Scoborînd treptele la dimensiunile unor posibilități colective, cîți dintre noi nu-si amintesc de măcar unul din dascălii avuți care desigur rămasesc obscure, a sădii în noi necesitatea păstrării nealterate a libertății spiritului? Efortul și mîiestria de a o cultiva a fost răsplătit, a rămas, în sensul unei înălțări

dolescentului atît de organic încît, chiar într-o flagrantă netemeinicie, continuă să fie pentru el ani în sir teme-niții de nezdruccinat. Celebrități din toate domeniile și-au educat discipolii în sensul unei totale libertăți de gîndire. Și sînt celebri și prin conservarea acestei fecunde atitudinii în relație cu disci-

Peste 4500 tractoare și un corespunzător număr de mașini agricole, utilaje și agregate deservesc în prezent cooperativile agricole din regiunea Banat. Extinderea mecanizării lucrărilor și diversificarea acestora au avut ca prim și esențial efect obținerea de către cooperativele agricole a unor producții din ce în ce mai mari. La cultura grîului și porumbului, spre exemplu, media pe regiune în ultimul an a fost cu 500 kilograme mai mare decît în 1962, iar la sfecla de zahăr cu 9200 kilograme. Se dovedește astfel că rolul și aportul stațiilor de mașini și tractoare crește continuu. Dar cu ce cheltuieli realizează stațiile lucrările agricole contractate? Chiar o analiză sumară a unuia dintre cei mai sintetici indicatori care ogîndeste modul și capacitatea de organizare a procesului de producție în folosirea parcului de mașini și tractoare - prețul de cost - ne dovedește că acesta se menține încă la un nivel foarte ridicat (pe ansamblul regiunii fiind de 74,20 lei pe hectarul de arătură normală). Justificări? În hîrți sînt pentru fiecare leu. La S. M. T. Freidorf, unitate considerată ca avînd rezultate oarecum bune, care a reușit să realizeze hectarul de arătură normală cu 70,17 lei, reparațiile la tractoare și mașinile agricole reprezintă peste

83 la sută din totalul cheltuielilor, iar la Remetea Mare unde prețul de cost pe h.a.n. a fost mai mare cu 4 lei, aceste categorii de cheltuieli sînt revin peste 40 la sută. Cifrele reflectă destul de clar motivul menținerii nivelului ridicat al prețului de cost: cheltuielile cu reparațiile. Se defectează mașinile și tractoarele atît de repede? „Le reparăm pentru că... trebuie, și planurile de reparații ne dau acest drept” - sînt răspund cam toți cei cu care stai de vorbă. Inginerii și tehnicienii prezintă documente „justificative”, economiștii le înregistrează și banii vin de la buget. Dacă li se dă tot ce cer, de ce să nu ceară mereu? „La noi s-a mers cam pe linia aceasta - spunea tovarășul Traian Manciu, economist la S.M.T. Freidorf - să avem cit de

multe mașini, agregate, piese de schimb, materiale că nu se strică, și... de folosit, vedem noi cum le vom folosi”. Și iată un exemplu de cum se folosesc: Deși atelierul de la S.M.T. Freidorf a fost dotat cu cele necesare pentru repararea tractoarelor și mașinilor în flux tehnologic, productivitatea muncii nu a crescut corespunzător dotării.

Inseși datele de seamă, rapoartele explicative, conțin recunoașteri ca rezultatele sînt nesatisfăcătoare. Reținem cîteva: randamentul tractoarelor în brazdă nu e cel corespunzător, reparațiile, reviziile și îngrîșirile se fac de calitate slabă din care cauză se repetă des, încălcînd ne-

N. COȘOVEANU

(Continuare în pag. a III-a)

O ZI DIN VIAȚA LUI ANDREI BĂJENARU

de Ștefan Iureș

Ca pielea, timpul prezintă porii. Mulți, milioane. Nu-i poți vedea cu ochiul liber, dar ei există, ziua e plină de pori prin care timpul respiră. Sînt fragmente infinitezimale de timp, nu poți spune exact cum s-au cheltuit, în ce mișcare, cu ce gînd; dar dacă ai lipsi acestea, existența ar fi atît de searbătă și oamenii atît de uscați încît ne-ar fi urît de noi înșine și de ceilalți. E adevărat că, notînd sumar o zi din viața căruiora, ne oprim la fapte, mișcări, gânduri exacte, definite, ușor sesizabile. Să nu uităm însă de porii zilei... Andrei Băjenaru e maistru constructor, o viață întreagă (are 31 de ani) a înțeles să muncească intens: oprește-te la ziua de 23 noiembrie dacă vrei, sau la cea de 24, vei găsi în oricare o muncă intensă, despre porii aceia nu-ți va spune nimic - și totuși...

La hotarul iernii. Se face recaptularea punctelor de lucru și se desenează muncitorii pentru lucrările respectice. Trebuie să aiba loc „includerile” de iarnă, pregătirea șantierului pentru anulul rece. Pentru asta echipei de dulgheri ai lui Marinescu trebuie să-i dai materialul necesar, panouri prefabricate din PFL, foi de găm din poliuretlenă, trebuie să-i dai indici ce goluri să includă. Vin la rînd, apoi, problemele de aprovizionare cu materiale pentru a doua zi - betoane, mortare, - tocmari are loc turnarea planșului peste etajul I la tronsonul 3 al atelierului și vite că cîștăpa de fierari condusă de Nicolae Smeu trebuie să intre repede în posesia materialului aflat deocamdată la stația de fasonare a armăturilor, dacă Băjenaru creă ca pînă disoară fierarii să-și termine treaba la tronsonul 3 și miște betonistii lui Gălin Marin să poată începe turnarea betonului. „Dacă Băjenaru creă” - notăm expresiv! Nu e vorba să creă sau să nu creă; trebuie să asigure materialul - îl asigură. Între timp, trece pe

(Continuare în pag. a III-a)

SUCCESE HUNEDORENE

DEVA (de la corespondențul nostru).
Exploatarea minieră Lăpnești, cea mai importantă exploatare minieră din Valea Jiului, a raportat îndeplinirea cu 12 zile mai devreme a planului aferent primelor 11 luni ale anului, extrăgînd în această perioadă cu 55.000 tone de cărbune cocsificabil mai mult decît erau prevederile. Creșterea producției a avut loc concomitent cu micșorarea consumului de materiale și reducerea cu 1.65 lei a prețului de cost.

Un alt obiectiv din regiunea Hunedoara raportează îndeplinirea mai devreme a planului de producție pe 11 luni. Este vorba de oțelăria electrică de la Combinatul siderurgic din Hunedoara care produce o gamă variată de oțeluri speciale unde „avansul” luat este de 10 zile. În paralel au fost reduse cu 70 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut pierderile la turnare și laminare. Acest succes se datorește folosirii depline a capacităților de producție, utilizării raționale a timpului de lucru și respectării cu strictețe a tehnologiei de elaborare a oțelului.

Un nou S. M. T.

ORADEA (De la corespondențul nostru) în localitatea Cornel, raionul Ineu, au început lucrările de construcție a unui nou S.M.T. care va cuprinde un modern atelier mecanic cu o capacitate de reparare de 250 de tractoare și mașini agricole a-fectate o cantină cu 200 de locuri, un bloc de locuințe precum și alte amenajări. Noua unitate S.M.T. va deservii 15 cooperative agricole de producție din raionul Ineu cu o suprafață de 24.000 hectare pămînt arabil.

Tot în această perioadă vor începe lucrările de modernizare ale S.M.T. Sintana.

O întrebare pentru cititorii noștri: CE PERSONALITĂȚI DORIȚI SĂ VI SE ADRESEZE PRIN PAGINILE ZIARULUI?

În numerele noastre din ultimele zile ale anului 1967 și în numărul festiv de Anul Nou, vom publica o suită de reportaje, interviuri și convorbiri, în care diverse personalități ale vieții științifice și culturale, ale artei și învățămîntului, ale sportului etc. vor fi invitate să vorbească cititorilor „Științei tineretului” despre preocupările și proiectele lor, despre tendințele și fenomenele cele mai noi ale domeniului lor de activitate și vor răspunde, în același timp, la întrebările ce le vor fi adresate.

Pentru ca alegerea interlocutorilor să corespundă unui cerc cît mai larg de preferințe, invităm pe cititorii noștri să ne propună în scris, pînă la 15 decembrie 1967:

— NUMELE PERSONALITĂȚILOR
VIEȚII ARTISTICE, CULTURALE, ȘTIINȚIFICE, SPORTIVE ETC. CARE AR DORI SĂ LI SE ADRESEZE PRIN PAGINILE ZIARULUI.

— ÎNTREBĂRILE LA CARE AR DORI SĂ PRIMEASCĂ RĂSPUNS.

PREȚUL DE COST LA... REMORCA TRACTOARELOR

ÎN S. M. T.-URILE DIN REGIUNEA BANAT

Sărbătorirea acad. Mihai Beniuc

PE SCENA NAȚIONALULUI

„ROMEO ȘI JULIETA“

Eugenia Popovici și Ion Caramitru într-o scenă din spectacol

De aceea, însă, a poate cel mai greu lucru să realizezi spectacole ca astfel de piese și, mai ales, în căutarea de modernitate, să nu pierzi de la „formă”, de la soluționarea, regională sau actoricească, pur formală.

„Romeo și Julieta” a cunoscut multe montări și ecranizări. Cum priviți dumneavoastră piesa? Am pornit de la ideea că fiind o piesă a tinereții, cu problemele tinereții, totuși lupta spectacolului o va constitui împotriva acestei tinereți față de puternicele mentalități retrograde. „O piesă a piedicilor”, dramatismul lui tocmai din această pricină o amplexa nebănuit. Dragostea erorilor, dorința de a obține libertatea iubirii lor, poate n-ar fi cunoscut această mărțurie dacă n-ar fi fost oprită, îngrădită. Cu cât piedicile se înmulțesc cu atât dragostea lor crește și se maturizează; se cotește ca acesta va fi creșterea doului dramatic.

— Citeva cuvinte despre interpreti.

— Silvia Popovici și Gheorghe Cozorici, a căror largă respirație actoricească este cunoscută și apreciată, constituie, de fapt, pentru mine, continuarea de colaborare. Un exemplu ar fi „Hamlet”. Asupra lui Ion Caramitru m-am oprit după foarte multe încercări și căutări. Mi-a dat curaj după un Hamlet reușit și un rol nuanțat în „Candida”, cât și faptul că a „ștut” să tacă în „Danton”.

— Nici cu scenograful Jules Perahim și compozitorul Pascal Bentoiu nu colaborați pentru prima oară?

— Cred că oamenii de artă trebuie să se cunoască foarte bine pentru a lucra împreună, să-și stabilizeze în creație o comunitate de gândire. Numai așa se poate obține armonia colaborării. Decorul, o danț de oreștii, și muzica lui Bentoiu susțin subtil și ideile de care corbeam la început.

LILIANA MOLDOVAN

Arhiva unei societăți literare

Nu demult, s-au descoperit la Dej documentele Societății literare „Alexei Sincovici” înființată la Gherla în 1869 de către studenții școlii românești de teologie. Societatea avea o revistă numită „Steaua mării”. Intreaga activitate a societății, scopurile propuse se încadrau într-un context unitar și național: „propagare științifică, morală și estetică prin lectură, conversație, traduceri, culegeri și editări de lucrări”.

Revista a menținut o largă corespondență cu personalități românești: T. Cipariu, Ioan Ratiu, Florin Porciuc, Papiu Ilarian etc. Vasile Alecsandri a fost ales membru de onoare al societății în semn de apreciere și încurajare a trimis entuziaștilor tineri din Gherla o scrisoare și un exemplar din „Despot Vodă”.

Deși caligrafia sa nu ni-gală, revista era scoasă în multe exemplare și păstra legături permanente cu alte societăți: „Junimea” din Cernăuți, „Societatea studenților în medicină” din București, Societatea „Petru Maior” din Pesta, „Reuniunea de studenți a literarilor din Oravița” care militau pentru afirmarea drepturilor naționale.

I. R.

ARTICOLE ● INTERVIURI REALITATEA ASCUNSĂ A UNUI TEXT

Convorbire cu regizorul D. ESRIG despre „Nepotul lui Rameau”

— Sătu că lucrări la transpunerea scenică a celei satirice „Nepotul lui Rameau”, de D. Diderot. Care ar fi specificul viltorului spectacol și eventual care snt dificultățile pe care le întâmpinați — avind în vedere faptul că textul nu a scris pentru a fi jucat?

— Așa e. Nu este un text scris pentru scenă ci un dialog filozofic între două personaje cu o existență istorică cunoscută; Diderot autorul însuși, așa că o și Jean-François Rameau, nepotul marelui compozitor, unul dintre cele mai ciudate personaje ale epocii dinaintea revoluției franceze, un soi de bufon jonic și umitor, nebun și mîrșav, desirat moralmente dar cu o oarecare capacitate de întuire a adevărului.

— Dialogul e dens, subtil, elastic, derulnd prin fața noastră aspecte grave și comice, diurne sau istorice ale realității cu

o fluiditate și o precizie puțin obișnuite. Este o adevărată acrobacie a spiritului, o competiție a rațiunii și intuiției, a principiului natural și al celui moral — care solicită de la noi, cei ce ne-am încumetat s-o realizăm pe scenă, într-adevăr tot ce ceșim despre arta spectacolului. Dacă pătrunzi în universul acestui text, admirabil tradus și adaptat de poetul Gellu Naum, asigă la un spectacol-continut de cuvinte, în care valorile cele mai ferme, cele mai NORMALE snt răsturnate, transformate în contrariu lor într-un mod esențialmente spectaculos. Dificultățile și în același timp răsplata

muncii noastre e încercarea de a realiza cu mijloacele unei groșolane ale teatrului, spectacolul pe care îl „vedem” atunci cînd închidem ochii.

— Ținînd seama de densitatea cu totul deosebită a materialului literar, pe ce urmăriți să puneți accentul în montarea dv?

— În modul cel mai curent un spectacol e definit prin conflictul său. De pildă, obișnuim să spunem despre Romeo și Julieta că e lupta între iubire și niște împrejurări sociale osti-

le. Și avem de o parte protagoniștii iubirii, de cealaltă parte pe cei ai luptei mărțurii și orgolioase dintre cele două familii rivale. Dacă am încerca să definim „Nepotul lui Rameau” cu ajutorul acestei metode a numirii conflictului, mi s-ar putea să neglijăm cioricerea reală dar mai puțin însemnată dintre Rameau și Diderot și să ne oprim asupra celeia mai adîncii și mai grave între infinita complexitate a existenței și capacitatea limitată de a o cuprinde a erorilor — indiferent de poziția lor — și a noastră odată cu ei. Toate aceste lucruri par mai

cîrînd materia unei dezbatere poetice și filozofice destul de îndepărtată de imaginea unui spectacol de teatru. Numai că aici activitatea frîmțată, dramatică și comică a spiritului uman e vie și artistică. Adevărurile nu se ridică în conștiința erorilor ca niște ecuații matematice, ci ele vin cu o enormă încălțurătură afectivă — totul e extrem de concret, ca o realitate vizată — cu scurtările, inadvertențele dar și claritățile pină la cruzime ale unui vis. Împreună cu scenograful Ion Popescu — Udriste și cu ing. D. Manolescu, care semnează scenotehnica, încercăm să creăm un decor de oglinzi și o lume de reflexii multiple între care sperăm să devină perceptibilă, vie și accesibilă realitatea ascunsă și pentru noi mereu uitătoare a acestui text. — Interpreti? — Marlin Moraru — Diderot, Gh. Dinică — Rameau. M. B.

LASERII vor revoluționa CHIMIA...

Cunoscuți publicului larg ca „arme secrete” în arsenalul supracomunilor, eroi de serial — James Bond, Fantomas et compania — laserii snt datorate faima proprietăților lor surprinzătoare, posibilității folosirii lor cu rezultate spectaculoase în cele mai diverse ramuri ale științei și tehnicii. Într-adevăr, ca surse de lumină coerentă și datorită posibilității transmișterii unui fascicol luminos de o intensitate extraordinară, ei pot deveni auxiliarii prețioși ai omului de știință.

te constituind baza obținerii unor noi informații privind aranjarea particulelor și felul legăturilor chimice dintr-o anumită substanță.

Pătrunzînd rapid în diferite domenii de activitate științifică, laserii nu au ocultat nici chimia. În această privință este suficient, cred, să amintim că pentru lucrări avînd la bază aplicații ale laserilor s-a decernat de două ori Premiul Nobel pentru chimie.

Posibilitatea interacțiunii lumină-substanță stă la baza tuturor reacțiilor fotochimice. În care transferul de energie face posibilă rupearea legăturilor chimice și stabilirea altor legături noi — deci obținerea altor substanțe. Studiul acestor reacții cunoscute de mai multă vreme a fost revoluționat de pătrunderea laserilor. As vrea să amintesc aici studiul reacțiilor foarte rapide care au loc în cazul arderilor violente, în explozii, cu ajutorul metodei „fotolizei în fulger” preconizată de prof. Porter (Anglia), prin care s-a reușit să se realizeze reacții chimice a unor molecule excitate, lucrări pentru care s-a acordat premiul Nobel pentru chimie pe anul 1967.

Un alt domeniu în care laserii și-au câștigat o bine-meritată reputație este cel al studiului structurii materiei. Datorită coerenței lumii emise, spectroscopiee Raman cu laserii snt capabile de performanțe mult superioare celor cu surse „clasice”, progresele realiza-

te constituind baza obținerii unor noi informații privind aranjarea particulelor și felul legăturilor chimice dintr-o anumită substanță.

Un alt aspect, interesant prin consecințele pe care le poate avea, este posibilitatea accelerării fantastice a procesului de fotosinteză din plante. Se știe că sinteza clorofilii în frunze este o reacție ce se produce numai cu ajutorul luminii. Dar absorbția de energie luminoasă are loc numai în două regiuni ale spectrului. Deci comunicînd plantei cu ajutorul laserilor energie de intensitate foarte mare, tocmai în aceste regiuni, se creează posibilitatea sintezei clorofilii într-un ritm deosebit de rapid.

PETRE JUNIE

— În urmă cu cîtiva vreme s-au desfășurat la Mangalia contractările produselor de artizanat care vor forma fondul de marfă al anului viitor. Revenim asupra lor deoarece controversele iscate în jurul prilejului au reușit să rețeașă comercială, principile după care s-a desfășurat, în genere, operațiunea precum și constatării. Situația este în măsură nu numai să ne intereseze dar să ne și pună pe gînduri însemnarea începutului timid din 1960 mijloacele financiare întrebunțate pentru punerea în circulație a obiectului de artă populară se ridică la circa 300 de milioane de lei anual. Valoarea unei asemenea investiții trebuie să-și impunească oricui exigențele în numele cărora se cuvîin operate eliminării din vitrinele magazinelor pentru că menținerea vechilor centre ale culturii noastre materiale și introducerea producției lor în circuitul pieții întrece cu mult simpla rațiune comercială.

După o primă vămuire la București, în cadrul unei expoziții cu omenia de vestitii trebuie să-și impunească oricui exigențele în numele cărora se cuvîin operate eliminării din vitrinele magazinelor pentru că menținerea vechilor centre ale culturii noastre materiale și introducerea producției lor în circuitul pieții întrece cu mult simpla rațiune comercială.

extrem de valoroase, cîteva mici seturi de masă inteligent impondabile cu motive tradiționale absolut autentice și o sumedenie de piese vestimentare dispuse pe un larg registru de linii topline și de abate; în sfîrșit, domeniul produselor din lemn a cuprins noutăți în proporție de 40 la sută față de ceea ce a fost prezentat pentru achiziții în 1966, iar furnizorii de fier forjat au ajuns să figureze în 6 centre, față de unul singur acum doi ani.

Diversitatea aceasta reprezintă, desigur, un bun cîștig în favoarea îmbogățirii tipurilor de obiecte de artă populară puse în circulație.

Dar chiar în cadrul diversității acesteia trăsește tendința sesizabilă de a abandona elementul autentic și de a înțelege produsul de artizanat ca pe o marfă oarecare de bazar. Numai așa se explică imixtiunea, acceptată și de data aceasta inexplicabil de UCECOM, a gablonului în lumea sensibilității naționale, agresivitatea botunilor de manșete, a brelocurilor, a mărțișoarelor, a morochinării medicore, a sticleților primitiv și de facturile unui magazin de meni și a unei întregi producții de suburbie cu canași și perne pe fețele cărora snt pictate pisici și berze și vopșii căței.

Directia de artizanat din UCECOM trebuie să lămurească unitățile furnizoare că obiectul de artă populară nu este unul de mică serie industrială care acceptă înlocuitorii plastici, ci el se supune altor legi. Chiar dacă snt acceptate abaterile de la prototip, abaterea trebuie să fie un act creator în spiritul tradiției bune a prototipului. Confuziile stăruite de mai multă vreme, în anii din urmă s-au manifestat mereu denaturări, datorită și lipsei de exigență cu care furnizorii au asimilat punctul de vedere al comerțului. Vechile concesi au făcut să apară și cu prilejul contractărilor de anul

plînă consonanță cu vitrinele magazinelor specializate ne demonstrează, de asemenea, — desi ne-am putea lipsi cu plăcere de această demonstrație — că superficialitatea tratării motivelor autentice duce, de cele mai multe ori, la execuții tehnice de slabă calitate. Iată exemplul: reprodusă cu inexactitate, de solniță din Muzeu de la Gherla rămîne departe de calitățile originalului, o parte din ceramica smălțuită, cu motive maramureșene și bănățene, arse înabii are smălțul dispus neuniform ceea ce și compromite nuanțele detaliilor; copertile cu ferecturi snt atît de superflue încît

acesta casete din lemn lăcuit cu trîndăuri, clobănași și tîrîncute purtînd costume dubioase pastiașe, bomboniere de fag licioase ca sticla, suporturi foto, cutii lustrate pentru țigări, vase japoneze din lemn, cu alte cuvîinte tot atîtea forme străine artizanatului tratate într-un material pretabil la alte interpretări. Ceea ce ne miră este faptul că falsurile acestea își au, în general, sursa peste muntii, adică în locuri cu bogate surse folclorice cunoscute pentru indiscutabila lor fertilitate a creației: Apuseni, Bistrița, Năsăud, ținutul Hunedoarei etc. Ultimele contractări în de-

modeste și grele; despre cei 3 profesori și 6 elevi ai primului an și, pentru a completa parcul tabloului, despre cele două bănci care țineau drept loc tuturor felurilor de mobilier necesar unei școli. După multe peregrinări și se construiesc în cele din urmă localuri unde se află și azi. Din dragostea și pasiunea primilor învățători, ale căror strădăni n-au fost spulberate de vitregiile vremurilor, și-au extras elanurile generațiile următoare de profesori și elevi. Așa se face că de aici au plecat în pleiade oameni de prestigiu și patriei noastre, personalități care au acoperit cu valoarea lor incontestabilă perimetrul

vast al economiei, științei și culturii țării. Ușor imaginat ca liceul „Vasile Alecsandri” se prezintă, la vîrsta celor o sută de ani ai săi, mai tînar și mai viguros decît oriînd. Laboratoare și cabinete înzestrate cu aparatură și utilități necesare dezvoltării procesului de învățămînt, bibliotecă cu multe mii de volume, terenuri și săli de sport, internat — iată zestrea cu care se prezintă acum școala din oraș. În prima etapă de dezvoltare a vechii și existentei sale urăm elevilor și cadrelor didactice ale liceului „Vasile Alecsandri” succese tot mai mari.

I. BODEA

OMAGIU LA 100 DE ANI. Foto: SORIN DAN. „Triptic”

ARTĂ FĂRĂ BILET DE VOIE. — Premizele producției de artizanat pe anul 1968 —

Varietati de GLOB

Va ajunge departe...

Apel la „sentimentele” hojilor

Lordul Montgomery de Alamein, celebrul comandant britanic din al doilea război mondial, a fost lipsit de bastonul său de mareșal în timp ce își sărbătorea a optzecea aniversare a Royal Hospital din Chelsea, răufăcătorii deocamdată necunoscuți i-au jefuit locuința, furindui-argintăria, steaua de aur a ordinului Jarrieri, o medalie oferită de regele Danemarcei și multe alte obiecte de valoare. Dintre

toate, el regretă însă cel mai mult bastonul de mareșal; învingătorul de la Alamein, care e profund atins de amintirile sale, a lansat în disperare de cauză un apel la... „sentimentele patriotice” ale hojilor.

Ce vîrstă are „strămoșul”?

Profesorul Simons de la Muzeul de istorie naturală al Universității din Yale a prezentat cu mîndrie congresului de specialitate ținut la New Haven (Connecticut) o piesă extrem de rară: cranul unei maimuțe (de altfel conservat destul de bine

nu-i lipsesc decît patru dinți) care a trăit acum circa 25 000 000 de ani. Examenul, afirmă ziarul „Paris Jour” care relatează acest fapt, demonstrează că animalul posedea de pe atunci cea mai mare parte a caracterelor primatelor superioare.

Încălzire prin... telefon

Pentru a găzdui cea mai mare centrală telefonică din lume o companie din New York intenționează să construiască în plin centrul Manhattanului un zgîrie-nori de 168 m. Clădirea însă nu va avea nici o instalație de încălzire: vor degaja inșiși căldura pe care o vor degaja înșiși ea va fi alimentată stațiile telefonice.

Liszt văzut de Maurice Sand

Insulă plutitoare

În S.U.A. s-a construit pentru explorarea oceanelor o navă specială. Este alcătuită dintr-o pușcă clasică de vapor iar în loc de prora are un deposit pentru balast. Cînd acest deposit e gol, vasul navighează normal, cînd depozitul se umple cu apă nava se asează în poziție verticală, cu chila în aer. Transformată astfel în insulă plutitoare nava servește la explorarea oceanografică prelungită timp nelimitat. După terminarea lucrului balastul se elimină nava își reia după câteva minute poziția normală și poate porni în cursă.

Piper și muștar împotriva gastritei?!

Prof. dr. Hans Glatzel din Dortmund afirmă că este cît se poate de recomandabilă folosirea condimentelor în prepararea mîncărilor dietetice. Cercetările efectuate au dovedit că acestea accelerează digestia gastro-intestinală și au influență pozitivă asupra inimii și aparatului circulator. Substanțele din condimente împiedică, sau cel puțin frînează, accelerarea bătailor inimii. Se presupune că este influențată și activitatea glandei suprarenale, care, după cum se știe, suferă în calitatea ei de important rezervor de hormoni la contracararea suprasolicităților organismului.

PENTRU TINERET

ACOLO UNDE SE NAȘTE CRISTALUL

Cotim și orăși cotim de 154 de ori în mai puțin de 15 km. Sintem în munși, în apropiere de Aled. Mașina urcă mere. Pădurea de țagi și stejari, care se întinde pînă în cîmpia Crișurilor, devine și mai deasă. În sfîrșit, rădăcinile „casetului turcului” cu bastioanele sale stielate, platinate de ani. Jos, în dreptul, printre pietre se strecoară Bistra. Pădurea pierie înălțuri, drumul se deschide și deodată apare o îngrămădire de case și amajuns. Sintem la Pădurea Neagră, acolo unde mințile pricepute ale stielarilor dau viață de zeci de ani sticlei.

Pădurea Neagră este poartea singurii fabrici din lume care nu este încercuită de ziduri și n-are poartă. Dar nici nu are nevoie. Toți locuitorii pădurii au lucrat, lucrează sau vor lucra în fabrică. Descendenții meșterilor stielari de acum 127 de ani, învîrșite cu aceeași suferință țevă de suflat cu bulgărele de pastă roșie la cap. Meșter celebru la vremea lui a fost și Laurențiu Rozin. Mințile pricepute ale urmașilor săi, alefinesc și astăzi sticla la Pădurea Neagră cu o măiestrie adunată în cei peste 600 de ani ai familiei.

La seclă sfleuire lucrează Schneider Anton. Bunicul, tatăl lui Anton nu lucra tot aici la fabrică. E o adevărată minune cum reușește suflătorul de sticlă să dea viață picăturilor de sticlă incandescentă.

Alături de vanele cuptorului, unde nisipul curtos, suda calcată și piatra de var se topeș din pasta „miracolosa”, suflătorii cu țevile într-o vestică mișcare de rotație fac să apară din mașinile produsele apreciate în toată lumea.

Anton Schneider lucrează în fabrică de 9 ani, aplecat asupra polizorului electric. Piatra se mișcă din ce în ce mai repede. Mina lui Anton, aproape o cupă subțire și elegantă de piatră polizorului. Piatra în contact cu sticla, o atingere, elastică, condusă cu siguranță. O nouă înclinare și piatră atînsă apare o altă frunză, aceeași, dar totuși alta, fără nici un

tipar, fără nici o linie, lupțind parcă cu ineria sticlei. — În fiecare floare pe care o fac, în fiecare pahar pe care-l cizelez, încerc să ofer oamenilor utilul și frumosul, căci au nevoie de așa ceva. — În același atelier lucrează Iuliu Maior, suflător mai înfîi, ca și tatăl său, calificat sculptor acum.

— Și dacă aș fi vrut să plec de aici, nu puteam. Tradiția familiei, noaste de sticlă, locurile, fabrica, toate sînt opreu. Tata a lucrat 43 de ani la fabrică, suflînd sticlă. Bunicul la fel. Eu nu puteam să trădez tradiția. După 7 clase, am venit la fabrică și de atunci, zi de zi, timp de 14 ani, am lucrat aici.

Zilnic soseș pe adresa fabricii comenzi din partea diferitelor firme străine. Producția fabricii se va dubla, tripla aproape, în următorii ani pentru a putea face față acestor cereri.

Noul și-a făcut apariția și în această industrie manuală prin excelență: diferite cupatoare și instalații de polizat care permit o tehnologie mai bună.

Nu au fost uitați nici stielarii Pădurii Negre, adevărați artiști ai sticlei: blocuri, un nou cămin cultural își ridică promițătoare clădirile deasupra șezării.

Camera de mostre a fabricii are sute de exponate lucrate de-a lungul anilor în fabrică. Sticla de Pădurea Neagră, micercistral ab sau colorat, vestit în toată lumea, este reprezentată aici prin adevărate piese de muzeu. Paharele „Chery”, prezentate în servicii de 6 culori, amintind de sticla de Boemia sau Murano, sînt cunoscute în lumea întreagă (Numai firma new-yorkeză „Cristal Arcadia” a comandat sute de mii pahare „Chery”).

Camera de mostre, adevărat muzeu al sticlei, prezintă în sticla inertă, în liturile fantastice înscrise, caracterul, pasiunile, viața acestor oameni, meșterșugarii iscusiți, artiști ai cristalului din Pădurea Neagră.

M. STRIMBEI

INFORMAȚII

Stăbăt după amiază, a părăsit Capitala, îndreptîndu-se spre Budapeșta, o delegație a Uniunii Tineretului Comunist, condusă de tovarășul Oană Constantin, membru al Biroului C.C. al U.T.C., prim secretar al Comitetului regional Ploiești al U.T.C., care, la invitația C.C. al K.I.S.Z., face o vizită în R. P. Ungară.

La plecare, pe aeroportul Băneasa, delegația a fost condusă de membri ai Biroului și activiști ai C.C. al U.T.C.

Ministrul Justiției și culturii franceze din Belgia, Pierre Wigny, care împreună cu soția a făcut o vizită în țara noastră la invitația președintelui Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Pompiliu Macovei, a părăsit simbolic dimineața Capitala.

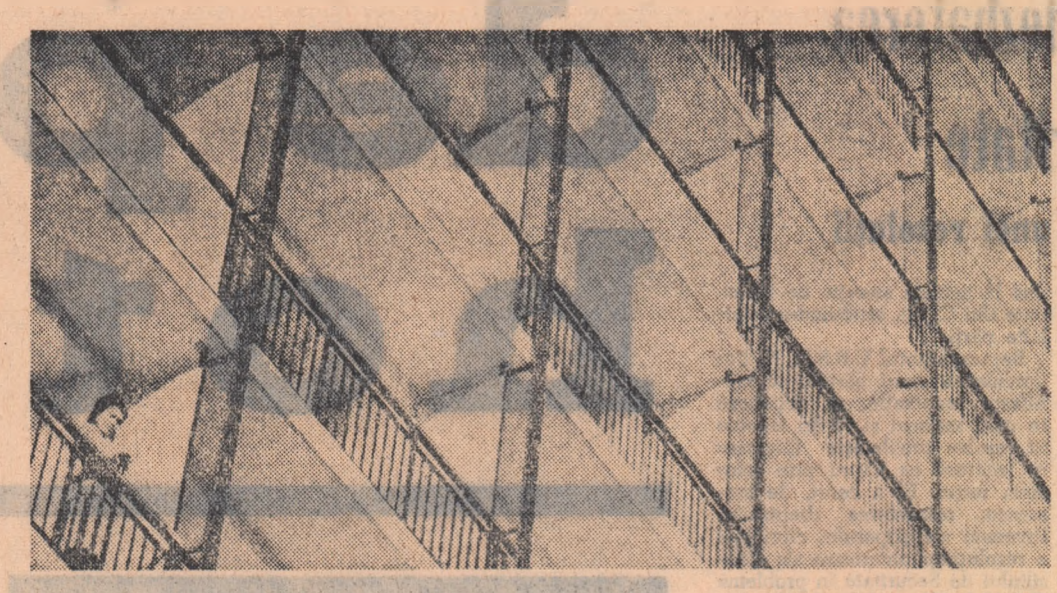
Artistul popular, Ion Fintesteanu, unul dintre cei mai reputați slujitori ai primei noastre scene dramatice, distins recerent cu ordinul „Meritul cultural” clasa I, împlinește 50 de ani de neîntreruptă activitate actoricească. Cu acest prilej, Sala Palatului a găzduit simbolic seara un spectacol jubiliar cu comedia „Tartuffe” de Molière, în interpretarea colectivului Teatrului Național „I. L. Caragiale”. Interpretul rolului principal, artistul popular, Ion Fintesteanu, este și semnatarul regiei spectacolului.

Al VIII-lea Concurs pe țară al formațiilor artistice de amatori, organizat de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, împreună cu Consiliul Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Uniunii meșterșugărești, se află în prezent în faza finală.

Spectacolele prezentate pînă acum, dovedind înaltul nivel artistic și bogăția artei noastre populare, sînt închinată anul acesta de sute de mii de artiști celei de-a XX-a aniversări a Republicii.

Prin decret al Consiliului de Stat, tovarășul Constantin Babeanu a fost numit în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Democrată Vietnam, în locul tovarășului Ion Moangă, care a fost rechemat în centrul Ministerului Afacerilor Externe.

(Agerpres)

Geometrie în spațiu.

Foto: V. RANGA

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

„Cupa orașelor” la handbal ÎNFRÎNGEREA NU ARE GUST AMAR

PRIN TELEFON, DE LA CORESPONDENTUL NOSTRU.
După cîteva minute de joc, așază, echipa noastră de tineret conducea pe campioanele mondiale cu 3-0. Am refuzat din acest moment ridicările din uneri ale jucătoarelor maghiare care nu suseră indignitate ci surprindere, derută. Ceul l-am asociat altuia, în ultimele minute ale meciului: marcajul strict la jucătoare, ceea ce nu se face decît în situațiile într-adevăr critice. Echipa maghiară a trăit ușor și astfel de situație, deși a reușit să conducă la începutul reprizei a II-a cu 6-3. Campioanele mondiale n-au putut menține diferența, care să le permită economisirea forțelor pentru meciul de miine seară cu prima reprezentativă a Bucureștiului. „Tineretele” noastre au reușit așază să echilibreze jocul, să egaleze și să ia chiar conducerea, lăsîndu-ne să sperăm, cîteva minute, o victorie. Iată de ce victoria cu 10-9 a campionelor lumii la handbal nu ne-a lăsat totuși gustul amar al înfrîngerilor. În al doilea meci, echipa Moscovei și cea a Iugoslaviei au realizat un joc spectaculos. Jucătoarele sovietice au dat donadă cît sînt greu de învins, deși echipa Iugoslaviei a avut tot timpul inițiativa. Scor final 16-10.

AZI, PE STADIOANE SI ÎN SALI

● În cadrul ultimei etape a turului campionatului categoriei A de FOOTBALL, astăzi se vor desfășura numai trei meciuri: Steagul Roșu Brașov - A.S.A. Tg. Mures. Farul Constanta — Dinamo Bacău și Jiul

Petroșeni — U.T. Arad. Celelalte întâlniri au fost amânate. Stațiile noastre de radio vor transmite în cadrul emisiunii „Sport și Muzică” aspecte de la aceste meciuri și rezultatele altor manifestări sportive. Transmisia va începe la ora 13.45 pe programul I.

● În campionatul republican de RUGBI se desfășoară astăzi numai trei partide. În Capitală sînt programate două meciuri: Rapid București - Dinamo București (stadionul Giulești, ora 13) și Progresul București — Steaua București (stadionul Constructorilor, ora 10.30). La Iași, Politehnica din localitate va primi vizita echipei Grivița Roșie București.

● Campionatele republicane de BASCNET programează astăzi, dimineață în sala Floresca din Capitală următoarele me-

ciuri: ora 10.30: Politehnica București — Muresul Tg. Mures (fem. categ. A) și în continuare Politehnica București — Comertul Tg. Mures (masc. categ. A).

IN SEMIFINALELE C.C.E. LA POLO: DINAMO BUCUREȘTI-DINAMO BERLIN 4-2

● Așază în cadrul semifinalelor „Cupei campionilor europeni” la polo pe apă, echipa Dinamo București a reușit o prețioasă victorie, cu scorul de 4-2. În fata echipei Dinamo Berlin. În urma acestui rezultat, sportivii români sînt virtual calificați pentru finala competiției.

Simbolic dimineața, la bazinul de la Floresca au continuat meciurile din a doua semifinală a „Cupei campionilor europeni” la polo pe apă. Partizan Belgrad a terminat la egalitate: 5-5 (2-1, 1-1, 1-2) cu Dynamo Berlin, iar T.V.S.K. Moscova a înțrecut cu 6-0 (1-0, 1-0, 1-0, 3-0) pe Den Roben Hilversum.

ALIONESCU INVINGATOR ÎN TURNEUL INTERNAȚIONAL DE LA I RAGA

● La Praga a început un turneu internațional de lupte greco-romane, la care participă sportivi din Bulgaria, Cehoslovacia, R.D. Germană, Polonia, România și U.R.S.S.

În prima zi, luptătorul român Ion Alionescu (categ. 57 kg) i-a învins pe polonezul Marciniak. În limitele categoriei 63 kg, cehoslovacul Szvek a terminat la egalitate cu Zatek (U.R.S.S.), iar sovieticul Kalupo (categ. 70 kg) a cîștigat la Perny (Cehoslovacia).

(Agerpres)

O ZI DIN VIAȚA LUI ANDREI BĂJENARU

(Urmare din pag. 1)

la fiecare echipă în parte, vede situația, dă indicațiile tehnice cerute pe loc, rezolvă neconcordanțele teite și la care poate interveni, bunăoară între planul de armătură și cofraje. (Asta nu e greu pentru el, care pînă anul trecut a fost fierar-betonist).

Și uite așa pînă la ora 17.30. Unde sînt porți? Pînă aici un program întesat de treburi, numai amănunte necesare, munca așa zisă curentă, compactă cu un bloc de beton bine îndesat cu vibratorul. Unde sînt porți?

Vedeți, la 23 noiembrie, maestrul Andrei Băjenaru a avut trei momente greu de înțecat în programul zilnic de activitate: unu — a prins din zbor o idee și-a prefăcut-o în inițiativă; doi — s-a suvrat pe Georgeta, fițila lui de 7 ani; trei — a urmărit o emisiune-concurs care i-a plăcut.

Către lăsaarea lucrului s-a dus sus, la turnarea betonului, să se asigure că echipa a luat măsuri de protecție împotriva înghețului. Da, rogojinile erau la locul lor. Cum stătea sus, pe terasă, a simțit căldura degajată de coșul centralei termice, intrat în funcțiune de 48 ore. Căldura asta se va pierde de pomand, i-a trecut prin minte. Nu-i păcat? Ar fi bine, i se adresa maestrul inginerului de șantier, să facem sus o pilnie de captare, să coborim o conductă prin golul liftului și prin ramificații să transportăm în interior aerul încălzit de gazele astea arse. Au sorocit împreună economia rezultată pe toate atelele; în loc de lemne, gaze arse, alfel neutilizate. Se va vorbi cu grupul de servite, tîcnișii vor face treaba, pilnia de captare se va monta, un ventilator va propulsa căldura, bur-lanele-o vor ramifica. Căldură în șantier, iarna. Mina maestrului simți ceașca fierbinte de cafea din zorii zilei. O memorie tacită.

Fețiga e în clasa întâia. Ce probleme ridică, în fond, clasa a întâia, chiar după depășirea etapei „Bastonașelor” și „cîrșigelor”? Un stănd problem-

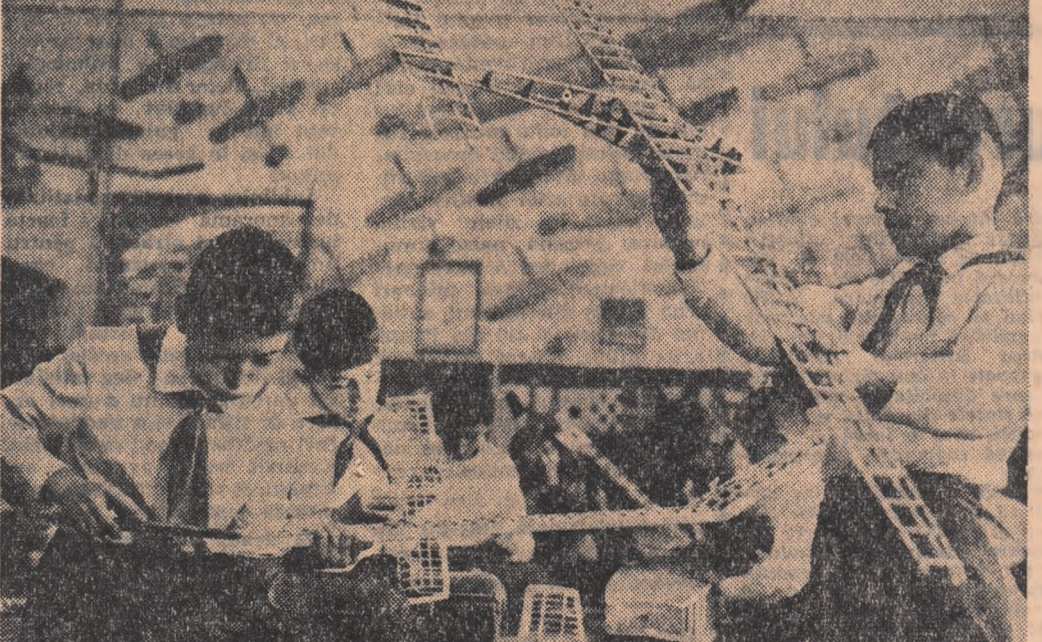
me este structura memoriei. Nu-i place lui Andrei Băjenaru că fețiga lui încălă spre o memorie mecanică. S-a suvrat pe ea. Poftim, citește o dată bucată de lectură și ții-o repetă pagagalice, de parcă ar fi imprimat-o pe bandă; pune-o să rca din mijloc, șovăie, se biblie, citește împiedicat. Așa nu merge — trebuie ca Georgeta să înțelgă fiecare cuvînt, reprezentarea grafică asociată cu sensul real. Alfel de memorie nu interesează. Care fețiga i se pare că omul acesta înalt și uscățiu care e lăicu e prea tipic? Dacă-i așa, mai e timp pentru reconsiderări. Ceasul petrecut zănic în oțomnie fețigă, are tot oțita greutate ca nesfîrșitele zile și noți, din ultimii 7 ani de călătorii pentru art în școlile celești, trei ani în școlile de maștri. Tipic, tată? Hm.

La 21.15, emisiune-concurs de cultură generală: „Răspundeți la 10 întrebări”. O covorășă a acut ca temă Stradivarius; un concurent opera beethoveniană. Au răspuns la toate întrebările și i-au plăcut lui Băjenaru. Îi plac multe emisiuni de televiziune și nu pentru că în beneficiul acestor instituții supraviețuiește el lucrările pe 6.000 meștri patriți de construcție! Dar să știi totul, sau, mă rog, să știi foarte multe despre maestrul constructorilor de viori sau despre titanul simfonismului — nu e rău deloc; brusc răsare o amintire de undeva din trecut, imagini de pe un podium, „cine știe meserie, cîștigă”, cinci concurenți, întrebări din domeniul otelului — beton, și: „se acordă concurentului Andrei Băjenaru premiul concursului, trei cărți de literatură, două tehnice...”

Păcat că s-a făcut prea tîrziu ca să urmărească și emisiunea de teatru transmisă din Studioul mic. La culcare. Noapte bună. Porii zilei, ca și porții pielei sînt mici, de nevăzuți cu ochii liberi.

ȘTEFAN IUREȘ

Marii piloți încep cu avioanele de hirtie...

Vitóri pricepuși constructori de avioane, temerari aviatori își fac učenicia și la cerul de aeromodele al Casei Pionierilor din Craiova

(Urmare din pag. 1)

machetelor de nave, navo-modelismul, de 11 ani. În cursul acestor perioade de timp s-au format în aproape toate orașele, secții de specialitate sub conducerea unor instructori pasionați. Pentru perfecționarea și unificarea metodelor de construcție funcționa chiar un centru experimental de aeromodelism, format din cei mai buni specialiști în acest sport, dotați cu o aparatură și materiale de construcție corespunzătoare. Tot aici se pregăteau și instructorii necesari pentru conducerea centrelor din provincie, se studiau cele mai moderne metode din acest domeniu, elaborîndu-se planuri și instrucțiuni. Activitatea competițională cuprindea concursuri intersectii, interregionale cu fază finală pe țară. Se decernau premii pe secții, regiuni și titluri de campioni republicani. România era prezentă la startul

marilor competiții internaționale...

Treptat, însă, o anume optică greșită, care consideră modelismul ca fiind, pe undeva, pe la periferia noțiunii de sport și întrecere sportivă, a făcut ca preocupările în acest domeniu să se reducă substanțial, să fie diminuat programul competițional, să slăbească dotarea cu materiale. Pasiunile nu s-au stins, cum s-ar putea crede. Ele sînt astăzi, poate, mai efervescente ca oricînd și este o obligație cetățenească să le dăm curs, să creștem încredințat toate posibilitățile de afirmare în direcțiile care-l atrag și-l preocupă. Munca asiduu din ateliere, cu zuzmetul ei aidoma stupului, trebuie să reînălțăm încredințat. Și primul lucru este de bună seamă, dotarea secțiilor cu materiale și utilajele fôră de care nu se poate concepe redresarea acestor sporturi tehnico-aplicative, urmată de înființarea de noi secții puternice pe lângă cluburi.

Un cuvînt important de spus îl au, și astăzi, Ministerul Invățămîntului, Federația română de aviație și conducerea unor întreprinderi și instituții unde tinerii, mili și mili, pasionați pentru tehnica așezată astfel de măsuri. Cred că și organizațiile și organele U.T.C. au un cîmp ferit pentru inițiativa în acest sens, mai ales acum cînd sînt chemate să se ocupe nenijicilor de activitate sportivă și munca de educație a tinerilor din toate verigile școlii, întreprinderii, sate, facultăți.

Pentru practicarea în masă a modelismului sînt necesare înființarea unor magazine de desfacere a produselor specifice acestui gen de activitate; editarea de planuri pentru aer-nao-aeromodele; organizarea de concursuri, gen „cupe”, sub patronajul Direcției Aviației Civile — aeromodeli și Marinei comerciale — navomodeli; concursuri, foarte multe concursuri, pentru pionieri și

soolari; editarea unei reviste de modelism cum există peste tot în Europa, mai puțin la noi...

Avînd aceste premise ale unei activități cu adevărat de masă, țara noastră va putea participa din nou la marile competiții internaționale cu cei mai talentați constructori și cu modele valoroase pe măsura prestigiului de care se bucură în lume numele de rezonanță mondială ale școlii românești de aviație ca: Vlaicu, Vula, Coandă, Carafoli. Micii constructori de azi vor fi și marii piloți de miine fiindcă, să recunoaștem, fiecare copil care să lipește cu lacusință așchii de placaj și pergament se vizează în carlinga prototipului său, la dimensiuni reale, executînd complicate figuri de acrobacie sub cupola albastră a cerului.

ȘTEFAN PURICE

PREȚUL DE COST

(Urmare din pag. 1)

Justifică prețul de cost. Organizația ernațională a muncii, care nu merge pînă la stabilirea precisă a atribuțiilor pe fiecare lucrător, o demonstrează între altele, și numărul mic de tractoare ce revine la un muncitor din regiune: 4 la 1, în timp ce pe regiune sînt 6 tractoare la un muncitor. Tovarășul Ionică Grigore, tot economist, dar la S.M.T. Remetea Mare, ne-a completat astfel tabloul realității: „Dotate fiind cu tractoare și mașini noi, brigăzile trimis situații în care arată că au schimbat piese, că tractoriștii au prestat ore pentru revizii și reparații curente dar acestea de multe ori pun la îndolăul sinceritatea lor”. Dacă cele cauze se știu — a cui inițiativă se așteaptă pentru a se lua măsurile curenite?

Că trebuie să se desfășoare fără o urmărire atentă, cu spirit nu suficient de gospodăresc, o reflecție și alți indicatori. Din totalul orelor realizate de tractoare, cele lucrate în 70% reprezintă cu mult sub 70 la sută. Se irosește mult timp datorită lipsei de continuitate în munca unei zile; pentru că brigăzile nu își fixează dinainte lucrările ce le vor efectua, alergînd de la o parcelă la alta, iar încercările de lucru le fac cu toate tractoarele deplasînd inutil

întregul parc în cîmp. De multe ori numai pentru a stringe un surub vin cu tractoarele cale de zeci de kilometri la atelierul S.M.T.

Numărul mare de salarii ce revin pe un tractor fizic peste 1,8 — arată o dată în plus efectele nedorite ale organizării nesatisfăcătoare a muncii. În timp ce în alte unități acest indicator se apropie de unu, aici continuă să se mențină ridicat.

Iată cum în afara factorilor obiectivi, cheltuielile de producție sînt artificial sporite de către efectele unei munci duse în afara coordonatelor între care este cuprins spiritul gospodăresc, activitatea științifică desfășurată. A accepta cu bună știință „investirea” unei sume de bani în repararea tractoarelor sau mașinilor agricole ce abia sosesec din fabricile producătoare nu este datorită obișnuinței a urmări și îndruma activitatea tractoarelor în așa fel încît numărul orelor funcționale dincolo de ceea ce numim ogor să reprezinte aproape o treime din total; a vedea ca „logică” situația polarizării a aproape doi oameni pentru fiecare tractor ce lucrează în cîmp doar circa 8 luni din an, toate acestea apar ca dovezi elocvente ale unei concepții eronate despre ceea ce înseamnă răspundere și competență în exercitarea de

către unele conduceri ale unităților S.M.T., a îndatoririlor ce le au privind descooperirea și valorificarea rezervelor interne, stimularea spiritului de economie și gospodărie superioară. Reducerea numai cu un leu a prețului de cost pe hectarul de arătură normală (și, prin măsuri organizatorice era posibilă o scădere și mai substanțială) la nivelul regiunii s-ar fi realizat o economie de peste 1.400.000 lei. Așa, însă, această sumă a fost lăsată să se piardă printră degețe...

Trecerea la o activitate desfășurată pe baza gestiunii economice proprii, impune și în stațiunile de mașini și tractoare din regiunea Banat, o structurală îmbunătățire a organizării procesului de producție care să ducă la folosirea completă și rațională a tuturor resurselor materiale și de muncă. Întrucît cei mai mulți dintre mecanizatorii sînt tineri, organizațiilor U.T.C. le revin obligații sporite în ce privește dezvoltarea și întărirea disciplinei muncii, a mobilizării largi a uteciilor la acțiunile de importanță majoră — perfecționare profesională, introducerea și generalizarea experienței valoroase, reducerea permanentă a cheltuielilor de producție.

N. COȘOVEANU

INITIATIVE CULTURALE

Luna aceasta, regiunea Ploiești este bogată în evenimente culturale-educative. Mi se pare interesantă, de exemplu, întâlnirea pe care a arut-o cu peste 200 de tineri din orașul Tîrgoviște criticul de artă Jak Brutaru. La casa de cultură a orașului, prin intermediul proiectelor unor interesante dia-pozitive, prin explicații corectunizate, criticul de artă a făcut cunoștință celor prezenți cu un bogat tezaur de valori de artă plastică existente în muzeele țării noastre. La Sinaia, compozitorul Doru Popovici, în fața

unei asistențe și mai numeroase, a explicat pe larg o serie de idei legate de spațiul de graniță și cel de interferență dintre arta cîvîntului și cea a sunetelor. Însoțindu-și afirmațiile prin exemple fonice pe bandă de magnetofon. Tot aici, la Casa de cultură din Sinaia, cercetătorii științifici Romulus Vulcănescu și Răzvan Teodorcu au organizat simpozionul „Atlas istoric” de prînzină dată deosebit de atractive despre vechile așezări omenești, vechile monumente și evenimente legate de trecutul de luptă al poporului nostru. Numărul manifestărilor de acest gen desfășurate de la începutul lunii noiembrie pînă acum în regiunea Ploiești, se cifrează la peste 300, iar tinerii participanți întrec cifra de 15.000.

ION TEHARIDE

TEATRE • CINEMA • TELEVIZIUNE

Teatrul Național „I. L. Caragiale” (Sala Comediei): Romeo și Julieta, ora 19.30; Apus de soare, ora 10; (Sala Studio) Jocul adevărului, ora 19.30; Patima roșie, ora 10; Opera Română: Coppella — ora 11; Don Carlos, ora 19.30; Teatrul de Stat de Operă: Singe vienez ora 19.30; Ana Iugoslavă, ora 10.30; Abecedar muzical, ora 16; Sala Palatului: Can-ino (spectacol prezentat de Teatrul „Barbu Delavrancea”, ora 19.30; Teatrul de Operă: Opinia publică, ora 15.30; Troilus și Cressida, ora 20; Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra” (Schitul Măgureanu): Procesul Hoana, ora 10; Luceafărul, ora 13; Cazul Oppenheimer: ora 20; (Sala Studio) „Priveste înapoi

cu minie: ora 15; Teatrul „C. I. Nottara” (Sala Magheru): Lovitura, ora 19.30; Absențe ne-motivate, ora 10; O noapțe furtunoasă, ora 15.30; (Sala Studio): Spectacol Lucian Blaga, ora 16; Cînd luna e albastră, ora 20; Teatrul „Barbu Delavrancea”: Inelul lui Jupiter, ora 19.30; Teatrul Evreiesc de Stat: Umor de vară, ora 11; Căuțători de noasce, ora 19.30; Studioul Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale”: Spectacol de baladă, ora 20; Teatrul „Ion Creangă”: Toate pinzele sus, orele 10 și 16; Teatrul „Tănădărică”: Tigrișorul Petre, ora 17.

O FATĂ FERICITĂ rulează la Luceafărul (orele 9; 11.15; 13.30; 16.15; 18.30; 20.45), Feroviar (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.30; 21). Excelsior (orele 9.15; 11.30; 13.45; 16.15; 18.45; 21) Modern (orele 9; 11.15; 13.30; 16.15; 18.30; 20.45).

LOANA rulează la Republica (orele 8.15; 10.15; 12.30; 14.45; 17; 19.15; 21.30). București (orele 8.45; 11.15; 13.45; 16.15; 18.45; 21).

PROFESORUL DISTRAT rulează la Capital (orele 9.15; 11.30; 13.45; 16.15; 18.30; 20.45), Melodia (orele 9; 11.15; 13.30; 16.15; 18.30; 20.45), Gloria (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).

ZECE NEGRI MITITEI rulează la Festival (orele 8.30;

11; 13.30; 16; 18.30; 21), Grivița (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30), Flamura (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30), Tomis (orele 9.30; 12; 14.30; 17; 19.30).

SINBAD MARINARUL rulează la Victoria (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.30; 20.45), Bucegi (orele 8—13 în continuare); 18; 18.15; 20.30).

SURCOUF, TIGRUL CELOR 7 MĂRI rulează la Lumina (orele 8.30 — 16.30 în continuare).

CELE DOUĂ ORELINE rulează la Doina (orele 11.30; 13.45; 16; 18.30; 20.45).

SINGUR PE LUME rulează la Union (orele 15.30; 18; 20.30).

RETROSPECTIVĂ JUBILIA-RĂ, SENZAȚII, ATRACTII, O FABULĂ MODERNĂ

rulează la Timpuri Noi (orele 9—21 în continuare).

OPERATUNEA CROSSBOW rulează la Giulești (orele 10; 15.30; 18; 20.30), Aurora (orele 9.30; 12; 14.30; 17.30; 20.30).

CĂUTĂTORII DE AUR DIN ARKANSAS rulează la Înfrățirea (orele 15.30; 18; 20).

AGONIE ȘI EXTAZ rulează la Dacla (orele 7.30—20.45 în continuare).

CLIMATE rulează la Buzesți (orele 15; 17.45; 20.30).

TESTAMENTUL INCASULUI rulează la Crîngăși (orele 15.30; 18; 20.30).

UN IDIOT LA PARIS

rulează la Volga (orele 9.30—16.15 în continuare, 18.30; 20.45), Micrița (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).

OAMENI ÎN RULOTĂ rulează la Flacăra (orele 14.30—20.30 în continuare).

PROCESUL DE LA VERONA rulează la Vitan (orele 14; 16.15; 18.30).

SPARTACUS rulează la Popular (orele 15.30; 19.30).

PROSTANACUL rulează la Arta (orele 9—16 în continuare, 18.30; 20.45).

MARELE RESTAURANT rulează la Munca (orele 14.30; 16.30; 18.30; 20.30).

SUPERANUL rulează la Mosilor (orele 15; 17; 19; 21), Cotroceni (orele 15.30; 18; 20.30).

AGONIE ȘI EXTAZ rulează la Drumul Sării (orele 14.30; 17.15; 20).

CANALILE rulează la Vitorul (orele 15.30; 18; 20.30).

CUM SĂ FURI UN MILION

rulează la Colentina (orele 15.30; 18; 20.30).

VESELIE LA ACAPULCO rulează la Floresca (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).

SFIDAREA rulează la Rahova (orele 15.30; 18; 20.30).

AMPRENTA rulează la Progresul (orele 14.30; 16.30; 18.30; 20.30).

FEMEA NECUNOSCUTĂ rulează la Ferentari (orele 15.30; 18; 20.30).

PASĂREA PHONIX rulează la Lira (orele 15; 17.45; 20.30).

RĂZBUNATORII rulează la Pacea (orele 15.45; 18; 20.

